

ΣΑΒΒΑΤΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ.



ΤΕΥΧΟΣ Α'. Ἀριθ. 43.

Σάββατον 30/12 Ὀκτωβρίου 1878.

Τιμὴ 3 χαρτόγραφα.

Κωνσταντινούπολις, 29/11 Ὀκτωβρίου.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ.

Ἡ σπουδαιοτάτη τῶν εἰδήσεων τῆς ἐβδομάδος εἶναι ἡ παρὰ τῆς Πύλης ἀποστολὴ εἰς τοὺς παρὰ ταῖς μεγάλαις εὐρωπαϊκαῖς δυνάμεις ἀντιπροσώπους αὐτῆς τηλεγραφικῆς ἐγκυκλίου, δι' ἧς, διεκτραγωδοῦσα τὴν ἐν Βοσνίᾳ καὶ Ἑρζεγοβίνῃ κατάστασιν μετὰ τὴν εἰσόδον τοῦ αὐστριακοῦ στρατοῦ καὶ πειρωμένη ν' ἀποδείξῃ ὅτι ἡ Αὐστρία μὴ συνομολογοῦσα μετὰ τῆς Τουρκίας σύμβασιν περὶ τῆς κατοχῆς τῶν δύο ἐπαρχιῶν δὲν συμμορφοῦται ἀκριβῶς πρὸς τὰς διατάξεις τῆς βερολινείου συνθήκης ἐπικαλεῖται τὴν μεσολάβησιν τῶν συνογραψασῶν τὴν συνθήκην δυνάμεων.

Ἡ τηλεγραφικὴ αὕτη ἐγκύκλιος προεκλήθη κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἐκ τοῦ τελευταίου σχεδίου συμβάσεως, ὅπερ ὁ κόμης Ἀνδράσσου ὑπέβαλεν ἀνεκκλήτως. Λέγεται ὅτι ἐν τῷ σχεδίῳ τούτῳ οὐδεὶς ἐγένετο λόγος περὶ Βοσνίας καὶ Ἑρζεγοβίνης, ὧν ἡ κατοχὴ θεωρεῖται ὑπὸ τοῦ αὐστριακοῦ ἀνακτοβουλίου ὡς γενομένη κατ' εὐρωπαϊκὴν ἐντολήν καὶ ἐπομένως μηδαμῶς χρήζουσα συμβάσεως μετὰ τῆς Πύλης, ἀλλὰ μόνον περὶ τοῦ διαμερίσματος Νόβι παζάρ. Ἐπανειλημμένα ὑπουργικὰ συμβούλια συνεκροτήθησαν ἐνταῦθα ἐπὶ τούτου, ἡ δὲ τελικὴ αὐτῶν ἀπόφασις ὑπῆρξεν ἡ ἀποστολὴ τῆς ἐγκυκλίου, ἣτις ἐπεδόθη ἤδη ὑπὸ τοῦ ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτοῦ τῆς Πύλης Σααδουλάχ βέη εἰς τὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑπουργὸν τῆς Γερμανίας. Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη, εἰάν

πιστεύσωμεν εἰς τὰς πληροφορίας τῶν τουρκικῶν φύλλων, ἔχει κατ' οὐσίαν ὡς ἔπεται.

Ὡς θέλετε κατανοῆσαι ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐκθέσεως, τὴν ὑπέβαλεν ὁ ἐπανελθὼν ἀντιστράτηγος Χαφίζ πασῶς ἐκ τῶν ἐκθέσεων τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ὑπαλλήλων τῆς Πύλης, καὶ ἐκ τοῦ τηλεγραφήματος τῶν πληρεξουσίων τῶν κατοίκων, ὧν ἀντίγραφα ἀποσταλήσονται ὅλῃν διὰ τοῦ πρώτου ταχυδρομείου, ὁ αὐστριακὸς στρατὸς ἐλεηλάτησε τὸ Σεράγεβον καὶ τὴν Βαγιαλούκαν, ἐξακολουθεῖ δὲ καὶ νῦν διαφόρους διαπράττειν βιαιοπραγίας, οἷον φόνους γυναικοπαίδων, διαρπαγὰς τῶν ἐν ταῖς πόλεσι καὶ τοῖς χωρίοις οἰκίων καὶ καταστημάτων, καὶ φόνους χωρικῶν καὶ ποιμένων ἐν τοῖς χωρίοις. Ἐκκενῶν βίβ τὸ νοσοκομεῖον ἡμῶν, ἔρριψεν εἰς τὰς ὁδοὺς τοὺς ἐν αὐτῷ ἀσθενεῖς, βαρεῖας ἐκφέρων ὄβρεις, οἷον δὲν εἶναι δυνατὸν οἱ ἄνθρωποι νὰ μένωσιν ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ μετὰ τῶν κτηνῶν. Ἡ τοιαύτη ἀγρία συμπεριφορὰ ἐξασκεῖται κατὰ πάντων ἐν γένει τῶν μουσουλμάνων κατοίκων, ἐφ' ᾧ εἰς ὅσα ὑπὸ μουσουλμάνων οἰκούμενα μέρη κατέλαβον τὰ αὐστριακὰ στρατεύματα, ὑπάρχει πεποίθησις ὅτι ἀπερασίσθη γενικὴ κατὰ τοῦ μουσουλμανικοῦ πληθυσμοῦ σφαγὴ, ἐπειδὴ δὲ τοιαύτας σκηνὰς ἰδίαις βλέπουσιν ὀφθαλμοῖς, οὐδεμία ἔμεινε παρ' αὐτοῖς ἐμπιστοσύνη.

Ἡ ἐντολὴ, τὴν ἔλαβεν ἡ Αὐστρία παρὰ τῆς Εὐρώπης βάσιν ἔχει τὴν ἀποκατάστασιν τῆς τάξεως ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἐκείναις· ἀλλ' ἐνῷ εἶχεν ἀποφασισθῇ νὰ συνομολογηθῇ προηγουμένως σύμβασις, ἐν τούτοις διὰ τῆς εἰσόδου τοῦ αὐστριακοῦ στρατοῦ οὐ μόνον ἡ ἡσυχία κατεστράφη ὁλοσχερῶς, ἀλλὰ καὶ ἡ σύμβασις δὲν συνομολογήθη. Πρὸς δὲ, καίτοι ἡ ἐπανάστασις τῆς Βοσνίας προῆλθεν ἐκ τοῦ ὅτι οἱ σλαῦοι καὶ χριστιανοὶ κάτοικοι τῆς ἐπαρχίας ἐκείνης διεβίου πάντοτε ἐν ἀνταρσίᾳ, ὁ αὐστριακὸς στρατὸς διαπράττει βιαιότητος καὶ ὀμότητος καὶ σφαγὰς κατὰ τοῦ μουσουλμανικοῦ λαοῦ. Τὴν κατάστασιν ταύτην τῶν

πραγμάτων, ἀντιβαίνουσιν εἰς τοὺς λόγους τῆς φιλανθρωπίας καὶ εἰς τὴν ἐντολήν, ἣν ἡ κυβέρνησις τῆς Αὐστρίας ἔλαβε παρὰ τῆς Εὐρώπης, παρακαλεῖσθε ὅπως ὑποβάλητε εἰς τὸν ὑπουργὸν τῶν ἐξωτερικῶν τῆς δυνάμεως, παρ' ἧς τυγχάτετε διαπεπιστευμένως. Εὐχταῖον εἶναι συνάμα νὰ παρακαλέσητε ἐξ ὀνόματος τῆς Πύλης τὴν κυβέρνησιν ὅπως ποιήσῃται τὰ ἀπαιτούμενα ἔντονα διαδήματα παρὰ τῷ ἀνακτοβουλίῳ τῆς Βιέννης πρὸς ἀναστολὴν τῆς καταστάσεως ταύτης.

Ἐν δὲ τῇ πρὸς τὸν ἐν Βιέννῃ πρεσβευτὴν τῆς Πύλης ἐγκυκλίῳ ἐπιπροστίθεται καὶ ἡ ἐπομένη παράγραφος.

ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἐστάλη τηλεγράφημα καὶ πρὸς τὰς λοιπὰς αὐτάς. Ἀνάγκη ἐπομένως ἵνα μέχρι οὗ ληφθῇ ἀπάντησις τις περὶ τούτου παρὰ τῶν διαφόρων κυβερνήσεων καὶ μέχρι οὗ ἐπιτευχθῇ τρόπος τις ὁποιοσδήποτε τῆς διακανόνισεως τοῦ ζητήματος μεταξὺ Πύλης καὶ τοῦ ἀνακτοβουλίου τῆς Βιέννης, ἐπιτευχθῇσόμενος διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν κυβερνήσεως τούτων, ἡ αὐστριακὴ κυβέρνησις ἀναστείλῃ τὴν προέλασιν τοῦ στρατοῦ αὐτῆς, καὶ λάβῃ ἀμέσως τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα πρὸς παῦσιν τῆς καταστάσεως ταύτης τῶν πραγμάτων, τῶν σφαγῶν καὶ διαρπαγῶν. Παρακαλεῖσθε νὰ δηλώσητε πρὸς τούτοις εἰς τὸ ἀνακτοβούλιον τῆς Βιέννης, ὅτι ἐὰν ἀκολουθήσῃ τὴν αὐτὴν πολιτικὴν, μὴ ἀναμένον τὴν ἀπάντησιν καὶ τὴν ἀπόφασιν τῶν κυβερνήσεων, θέλει θεωρηθῇ ὡς ὑπερβὰν τὰ δίκαια τῆς αὐτοκρατορίας καὶ τῶν κατόικων, καὶ ἐξελθὼν ὁλοσχερῶς τῶν ὁρίων τῶν διεθνῶν δικαίων.

Ἡ ἐγκύκλιος αὕτη, συνδυασθεῖσα μετὰ τῆς τελευταίας παρατηρηθείσης στρατιωτικῆς κινήσεως ἐγέννησεν ἀνησυχίας τινὰς καὶ φόβους διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης. 12 τάγματα στρατοῦ ἀπῆλθον ἤδη ἐντὸς τῆς ἐβδομάδος ταύτης, ὧν τὰ μὲν ἡμίση μεταβαίνουν εἰς Σκόδραν, τὰ δὲ ἄλλα εἰς Κοσσυφοπέδιον. Ἐὰν πιστεύσωμεν εἰς τὰς τουρκικὰς ἐφημερίδας, ἀποστέλλονται ὁσονούπω 37 τάγματα πεζικοῦ, τρία συντάγματα ἱππικοῦ καὶ 5 τηλεβολοστοιχίαι εἰς Κοσσυφοπέδιον, 16 δὲ τάγματα πεζικοῦ, ἐν σύνταγμα ἱππικοῦ καὶ 3 τηλεβολοστοιχίαι εἰς Σκόπια.

Ἐν τούτοις ἡ Τουρκία παρατηρεῖ ὅτι οὐδὲν τὸ δικαιολογοῦν τοὺς ἐκ τῆς κινήσεως ταύτης

γεννηθέντας φόβους· ἀληθὲς, παρατηρεῖ ἡ εἰρημένη ἐφημερίς, ὅτι αἱ πρὸς συνομολόγησιν αὐστροτουρκικῆς συμβάσεως διαπραγματεύσεις, ἐπὶ μακρὸν παραταθεῖσαι καὶ διελθούσαι διαφόρους φάσεις, ἐγκατελείφθησαν ἐπὶ τέλους τῶν δύο μερῶν μὴ δυνηθέντων νὰ εὕρωσι κοινὴν βάσιν συμβιβασμοῦ. Ἀλλὰ δὲν ἐξάγεται ἐκ τούτου ὅτι τὰ δύο κράτη εἰσὶν ἐν τῇ παρμονῇ διακοπῆς τῶν διπλωματικῶν σχέσεων Ὅσον διὰ τὸν σχηματισμὸν στρατιᾶς ἐν Κοσσυφοπεδίῳ, πληρέστατα αὕτη δικαιολογεῖται ἐκ τῆς ἐπικρατούσης ἐν Ἀλβανίᾳ ἐξάψεως τῶν πνευμάτων.

Ἐπὶ τοῦ ἐλληνοτουρκικοῦ ζητήματος ἡ Ἀγγλία φαίνεται ἀναλαβούσα φιλικὴν τινα μεσολάβησιν μεταξὺ τῶν δύο κρατῶν πρὸς συνεννόησιν ἐπὶ μέσου τινὸς ὅρου. Περὶ τούτου τὸ ὑπουργικὸν ἄττικὸν φύλλον *Ἐθνικὸν Πνεῦμα* γράφει τὰ ἐπόμενα.

Δι' ἀπό τινος ἀδέσποτου φῆμαι περὶ προτάσεων γενομένων τῇ ἡμετέρᾳ κυβερνήσει, ἵνα αὕτη μετριάσῃ τὰς ἐαυτῆς ἀξιώσεις καὶ δεχθῇ, ἀντὶ τῶν ὑπὸ τοῦ βερολινείου συνεδρίου ὁρισθεῖσων χωρῶν, ἀνταλλαγὴν, δὲν στεροῦνται ὅλως ὑποστάσεως.

Ἡ θέσις ὁμῶς τῆς Ἑλλάδος εἶναι σαφῶς διαγεγραμμένη, οὐδεμίαν δὲ, καθ' ἡμᾶς, δύναται νὰ δεχθῇ αὕτη τροποποίησιν, ἀλλοιοῦσαν τὴν ὁριστικὴν ἀπόφασιν τοῦ συνεδρίου. Ἡ Ἑλλὰς δὲν θὰ πεισθῇ ν' ἀκολουθήσῃ εἰσηγήσεις μετακινούσας αὐτὴν ἀπὸ ἐδάφους στερεοῦ.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Εὐρώπης ἐστὶ ἀπαραβάτως ὁ ὑπογραμμὸς τῆς πολιτείας τῆς Ἑλλάδος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ ἐλληνοτουρκικὸν ζήτημα. Οὐδεμίαν αὕτη δύναται ἢ ὀφείλει ν' ἀκολουθήσῃ πορείαν ἀντίξρον πρὸς τὰ κοινῇ θεσπισθέντα ἐν Βερολίνῳ.

Τὸ ἀνιχνεύον ἐν Ἀσίᾳ ζήτημα ἔνεκα τῆς προσβλητικῆς διαγωγῆς τοῦ ἐμίρου τῆς Ἀφγανίας εἰς τὴν ἀποσταλαῖσαν αὐτῷ παρὰ τοῦ ἄγγλου ἀντιβασιλέως τῆς Ἰνδικῆς πρεσβείαν ταχέως ἔλαβε μεγίστας διαστάσεις. Οἱ Ἄγγλοι, ὑποπτεύοντες τὴν Ῥωσσίαν ὡς ὠθοῦσαν τὸν ἐμίρην, ἔσπευσαν νὰ ἐκστρατεύσωσιν, ἀλλὰ καὶ ὁ ἐμίρης λαμβάνει σύντονα μέτρα καὶ ἤδη οἱ ἀντίπαλοι στρατοὶ εἰσὶν ἀπέναντι ἀλλήλων ἐν τοῖς στενοῖς τοῦ Χαϊβέρ τοῖς χωρίζουσι τὴν Ἀφγανίαν ἀπὸ τῆς ἀγγλικῆς Ἰνδικῆς.